

dailėraštis

LDS informacinis leidinys • 2014 m. kovas

Šiame numeryje:

2 psl.

KRISTINA STANČIENĖ
Liucijos Šulgaitės kūryba

Atgarsiai

3 psl.

PAULIUS ANDRIUŠKEVIČIUS
Ironizuojantys devyniasdešimtųjų vaikai

VIKTORAS PARULSKIS

Valė Vaitkuvienė ir Viktorija Vait

4 psl.

Jubiliejai. Parodos. Informacija. In memoriam

Lietuvos dailininkų sąjunga kviečia į AUKSINIŲ ŽENKLIUKŲ įteikimo bei LDS darbuotojų pagerbimo iškilmes,

kurios vyks 2014 m. kovo 13 d. 17 val. Lietuvos dailininkų sąjungos galerijoje (dailės salone), Vokiečių g. 2, Vilniuje.

Lietuvos dailininkų sąjungos Tarybos nutarimu Lietuvos dailininkų sąjungos auksinių ženkliukų apdovanojimai už 2013 m. paskirti dailininkams:

Augustinui Virgilijui Burbai (Nr. 41) – už ilgą metų kūrybą grafikos srityje, kuri remiasi tradicijų pamatu, per kūrybos metus įgyta meistryste, tvirtas estetiškes ir etines nuostatas;

Laimai Drazdauskaitėi (Nr. 42) – už personalines parodas, už neišsenkantį gamtos paslapčių transformavimą į jautriai tylią, egzistencinę tapybą;

Remigijui Kriukui (Nr. 43) – už aktyvią kūrybinę veiklą, šiuolaikinio stiklo meno propagavimą Lietuvoje bei užsienyje.

Lietuvos dailininkų sąjungos Tarybos nutarimu Lietuvos dailininkų sąjungos padėkos raštai ir premijos skirtos darbuotojams:

Linai Koncevičienei – už ilgą metų, nepriekaištingą ir nuoširdų darbą, už svarų indelį į Lietuvos dailininkų sąjungos galerijos veiklą ir gerovę;

Jurgai Minčinauskenei ir Kristinai Kleponytei-Šemeškienei – už ypatingai profesionalų menotyro darbą bei 2013 m. surengtą 10-ties parodų ciklą „Kūnas. Lietuvių grafika 1980–2013“, už išskirtinį pasirodymą tarptautinėje meno mugėje ARTVILNIUS'13, už sėkmingai vykdomą tęstinį tarptautinį meno projektą „Ryšiai“, už tęstinę jaunųjų grafikos menininkų skatinimo programą;

Violetai Jusionienei – už įkvepiantį darbštumą, kūrybiškumą organizuojant ir vykdant LDS Klaipėdos skyriaus veiklą.

Renginio laureatus bei dalyvius sveikins:

Milda Arčikauskaitė (vokalas),

TRIO DE VILNA:

Zbigniew Lewicki (meno vadovas, smuikas),

Žibutė Valkaitytė (fleita),

Andrzej Pilecki (spinetas).

Renginį ves Vilniaus rotušės ceremonmeistris Saulius Pilinkus.

Informaciją apie renginį teikia LDS pirmininkė Edita Utarienė tel. 8 602 32220.

12 kūrėjų paskirtos Vyriausybės kultūros ir meno premijos

Už nuopelnus Lietuvos Respublikos kultūrai ir menui Vyriausybė nutarė skirti Vyriausybės kultūros ir meno premijas:

fotomenininkei Violetai Bubelytei, poetui, eseistui Liutaurui Degėsiui, dailininkui Algirdui Griškevičiui, dailės istorikei ir kritikei Giedrei Jankevičiūtei, operos solistei Sandrai Janušaitėi-Iljoitienei, baletu artistei Olgai Konošenko, muziejininkei Margaritai Matulytei, kino kritikei Živilei Pipinytei, kompozitoriui Algimantui Vincentui Raudonikiui, tapytojui Arvydui Šalteniui, režisieriui Henrikui Vancevičiui, pianistei Veronikai Vitaitei.

Auksinių ženkliukų laureatai ir jų kūryba Dailininkų sąjungos galerijoje

Iki kovo 17 dienos Lietuvos dailininkų sąjungos galerijoje Vokiečių gatvėje rodoma trijų auksinių ženkliukų laureatų: Augustino Virgilijaus Burbos, Laimos Drazdauskaitės bei Remigijaus Kriuko – darbų paroda. Priminsime, kad auksinių ženkliukų apdovanojimai už išskirtinę kūrybinę veiklą Lietuvos dailininkų sąjungos nariams teikiama nuo 2001 metų. Džiugu, jog šių metų nugalėtojais tapo labai skirtingi menininkai – gyvenantys skirtinguose miestuose (Klaipėdoje, Kaune, Panevėžyje), dirbantys su skirtingomis medžiagomis (grafika, tapyba, stiklas) ir, svarbiausia, taikantys skirtingas menines strategijas: lietuvių liaudies tradicijos pradą turinti A. V. Burba, grafiška, mediatyvi, jautri L. Drazdauskaitės tapyba ir dekoratyvios, efektingos R. Kriuko stiklo skulptūros. Ši paroda – puiki proga susipažinti su šiais menininkais ir jų kūryba.

Poetinio vaizdo tradicija Augustino Virgilijaus Burbos darbuose

41 numeriu pažymėtu auksiniu ženkliuku šiemet apdovanotas grafikas iš Klaipėdos Augustinas Virgilijus Burba. Menininkas gimė 1943 m. Grūšlaukėje, Kretingos rajone. 1971 m. baigė studijas Lietuvos dailės institute Vilniuje.

Augustinas Virgilijus Burba.
Kristijonas Donelaitis. Lazdynėliai II. 2012

Jautri tyla egzistencinėje Laimos Drazdauskaitės tapyboje

Tapytoja Laima Drazdauskaitė, apdovanota auksiniu ženkliuku Nr. 42, gimė 1947 m. Kaune. Mokėsi Kauno dailės mokykloje, o 1968 m. baigė Lietuvos dailės institutą Vilniuje, kur studijavo pas Joną Švažą. 1968–1969 m. dėstė Telšių taikomiosios dailės technikumė, nuo 1969 m. dėsto Kauno A. Martinaičio dailės mokykloje, o nuo 1996 m. dirba Vilniaus dailės akademijos Kauno dailės instituto dėstytoja. Tapytoja nuo 1970 m. dalyvauja parodose Lietuvoje ir užsienyje, 1978 m. priimta į Lietuvos dailininkų sąjungą. L. Drazdauskaitės kūrinių turi Lietuvos dailės muziejus, Nacionalinis M. K. Čiurlionio dailės muziejus, privatūs kolekcininkai Lietuvoje ir užsienyje.

Meno gerbėjams menininkė žinoma kaip savitą braižą turinti koloristinės tapybos tradicijos tęsėja. Jos kūrybai būdingas niuansuotas, prislopintų spalvų koloritas ir visuomet kiek paslaptinga atmosfera. „Spalvą bandau užčiuopti kaip ir patį motyvą, jo pirminę struktūrą. Visada ieškau labai tikslių niuansų. Spalva turi užgauti tą pačią tonaciją, kuriai priklauso motyvas. Struktūra ir spalva kalba kartu – ir viena, ir kita kalba ypač paprastai“, – sako L. Drazdauskaitė. Nors menininkė motyvų ieško aplinkoje – peizaže, kintančioje šviesoje, jos tapyba kontempliatyvi, abstrahuoti motyvai tampa abstrakčiomis formomis, kurios atspindi ne vaizdinius, o pojūčius, pačią atmosferą. „Man regis, visa L. Drazdauskaitės kūryba yra

Parodose dalyvauja nuo 1975-ųjų. 1982 m. tapo Lietuvos dailininkų sąjungos nariu, 2001 m. priimtas į Italijos ekslibrisininkų asociaciją. Nuo 1975 m. A. V. Burba dirba Adomo Brako vaikų dailės mokykloje, nuo 1990 m. – Vilniaus dailės akademijos Dailės pagrindų katedros docentas, dėsto piešimo pagrindus ir spalvotyrą. Per beveik 40 kūrybos metų menininkas sukūrė estampų ciklą, piešinių, tapybos darbų, medalių, per 650 ekslibrisų. Kūrybiniai darbai ir pedagoginė bei visuomeninė veikla įvertinta daugiau kaip 30 įvairių apdovanojimų. A. V. Burba surengė 20 su viršum personalinių parodų Lietuvoje ir užsienyje, jo kūrinių yra įsigiję privatūs asmenys ir muziejai visame pasaulyje.

Parodoje eksponuojami pastaraisiais metais sukurti linoraižiniai iš įvairių ciklų. Visus juos

sudvasintų (ir pusiau dematerializuotų) reiškinių optinė meditacija kažkokiam tikrovės priemyje, kuriame vaiduokliški pavidalai neįgyja jokių teomorfinių arba antropomorfinių bruožų. Jie taip ir lieka gyva kosmogonine medžiaga, kurioje begalybė negniuždo sielos savo chaotiškais epifanijomis, bet teigia neapibrėžtą viltį. Ta viltis – tai nebylus tikėjimas, kad subtili substancija, iš kurios audžiamas pasaulio piešinys, pilna pamatinio gėrio potencijų“, – rašė menotyrininkas Algis Uždavinys.

Lietuvos dailininkų sąjungos apdovanojimas menininkei įteiktas ne tik už aktyvią kūrybinę veiklą, bet ir už „neišsenkantį gamtos paslapčių transformavimą į jautriai tylią, egzistencinę

vienija autoriui būdingas stilius ir raiška. „Daugiaplaniai A. V. Burbos kūriniai atveria plačias galimybes apmąstymams ir interpretacijoms. Jo kūryba gerai atskleidžia visai lietuvių grafiškai būdingą emocionalaus ir poetinio vaizdo kūrimo tradiciją. Estampai pasižymi gerai apgalvota kompozicija, ritmo pajautimu“, – rašo menotyrininkė Kristina Jakubavičienė. Menininko darbuose linoraižiniui būdingas racionalus santūrumas susipina su jausmine dinamika, estampai konstruojami iš atskirų detalių ir tarsi skirtingų planų, kurie įtraukia žiūrovą į savitą prisiminimų, išpūdžių ar archetipų erdvę. „Mano darbuose yra tik įvaizdziai, epochos ženklai, žmogystų profiliai, veidai, kurie pasakoja istoriją apie save. Ieškokite ten savęs ir rasite. Meno paskirtis – atskirti žmogų nuo buities“, – yra sakęs A. V. Burba viename interviu. Ne veltui auksinis ženkliukas šiam menininkui skirtas ne tik už meistrystę, bet ir už tvirtas estetiškes ir etines nuostatas.

Parodoje matome, kaip jautriai A. V. Burba pažvelgė ir į Kristijono Donelaičio temą. Prieš pradėdamas kurti linoraižinius šia tema, menininkas pats lankėsi Tolminkiemyje, domėjosi rašytojo kūryba. Tačiau estampuose nėra iliustratyvumo. Nerasime čia nei K. Donelaičio portretų, nei jo gimimo ir mirties datų. Menininkas kuria laisvai, be pompastikos, tarsi kalbėtų apie dabarties reiškinį. „Donelaičio temą suvokiu kaip jėgą, padedančią būti kasdienybės vėjuose, nepasimesti žmogiškų vertybių margumyne. Žavi poeto buvimo pilnatvė, kurią lemia tiek laikas ir erdvė, tiek nuo mūsų nepriklausantis gamtos ciklai“, – sako autorius, tarsi patvirtindamas, jog K. Donelaičio kūryba nėra tik tolimesnė vadovėlinė istorija. Parodoje eksponuojamose estampuose svarbus kiekvienas fragmentas, turintis savo reikšmę ir prasmę. Lietuviškoji tradicija atsispindi tiek įvaizdzuose, simbolikoje, tiek santūrioje, apibendrintose formose ir savi-toje, kiek lyriškoje estampų nuotaikoje.

tapybą“. Tapytojos darbai nuolat kinta, tačiau visada išlaiko savitumą, mediatyvią atmosferą. Pasak menotyrininkės Ramintos Jurėnaitės, „pagrindiniai L. Drazdauskaitės paveikslų veikėjais tampa šnaresiai ir šnabždesiai tyloje ir prietemoje, vėjas, lietus, rūkas, sniegas, šerkšnas, saulės spindulių šviesa ir kaitra. L. Drazdauskaitės kūryba kalba ne apie medžiaginį pasaulį. Trumpalaikius dalykus jame išreiškia žmogiškai drovus, meniškai valingas begalybės ir vilties teigimas“.

tęsinys 2 psl. →

Laima Drazdauskaitė. Fontanas. 2011

Auksinių ženkliukų laureatai ir jų kūryba Dailininkų sąjungos galerijoje

← pradžia 1 psl.

Efektinga realybės ir iliuzijos sandūra Remigijaus Kriuko stiklo skulptūrose

Remigijus Kriukas. *Pavasario žaidimai*. 2011

stiklo skulptūros dažniausiai išlaiko tą pačią dekoratyvumo ir ekspresijos, racionalumo ir netikėtumo, intrigos proporciją. Po parodos Suomijoje Rusijos meno akademijos narė korespondentė dr. Liudmila Kazakova rašė: „R. Kriukas pasirodė kaip šiuolaikiškas, būties laiką ir erdvę jaučiantis menininkas. Jo optinio stiklo kūriniai įkūnija absoliučiai švirią formą, išgaunamą geometrijos ir plastikos kontrastais arba susiliejimais, faktūrų ir spalvų įvairove, derinant abstrakciją ir vaizdinius, realybę ir iliuziją.“ Susidūręs su šio menininko kūriniais, žiūrovas tarsi verčiamas judėti aplink trapias stiklo skulptūras – kiekvienas naujas žvilgsnio kampas kiek pakeičia skulptūrą, atskleidžiamas naujai spindinčiai ar, priešingai, matinė plokštumą. Akyse besikeičiantys darbai kuria intrigą ir sustiprina emocinį poveikį. Magija ir realybė, paslaptis ir iliuzija bei atpažįstamų įvaizdžių formos susilieja į dekoratyvią, šiuolaikinę architektūrą primenančią visumą.

„Stiklas – kaip moteris: nenusipėjamas, kaprizingas. Jis skamba kaip džiazas šilta muzika. Improvizuodamas su stiklu gali išgauti nenusakomas formas. Juk ši medžiaga – neapčiuopiama ir kartu labai trapi. Sukurti dideli darbai nesukelia sunkumo jausmo. Juose atsiskleidžia trapumas, nes matyti stiklo vidus“, – viename interviu yra sakęs menininkas. R. Kriukas auksinių ženkliukų apdovanotas už aktyvią kūrybinę veiklą bei šiuolaikinio stiklo meno propagavimą Lietuvoje ir užsienyje. Nuolat eksperimentuojantis, naujų sprendimų ieškantis menininkas prisideda ir prie stiklo meno tradicijos plėtotės Lietuvoje.

Parengė Aistė Paulina Virbickaitė

KRISTINA STANČIENĖ

Lietuvių dailės modernėjimas keramikoje: Liucijos Šulgaitės kūryba

Mint žinomos keramikės Liucijos Šulgaitės (1933–2012) mirties metines, Šv. Jono gatvės galerijoje šių metų sausio 8–vasario 7 d. veikė Danutės Skromanienės kuruota dailininkės kūrinių paroda „Širdies stebuklinga versmė“. Joje matėme ne tik įdomius brandžiosios kūrybos pavyzdžius, bet ir dar niekur neeksponuotus, paskutiniaisiais gyvenimo metais sukurtus darbus – trapias ir kartu vitališkas skulptūrines porceliano kompozicijas. Taip pat stambesnius erdvinius keramikos kūrinius, keramines plaketes, originalia autorine technika atliktas abstrakčias tapybines improvizacijas.

Šiandien žvelgiant į L. Šulgaitės kūrybą, įdomu joje aptikti ne tik įvairių savo menininkės mąstymo – abstrahuotos, įtaigios plastikos, skirtingų nuotaikų ir epochų sankirtų apraiškų, bet ir susieti ją su dailininkės kūrybinio piko – „tyliojo modernizmo“ dailės kontekstu. Apie jį neretai vis dar mąstome stereotipiškai. Pavyzdžiui, prisimenant šiuo laikotarpiu kūrybinę brandą pasiekusius menininkus, dažniau linksniuojami vyrai... Pamištame, kad tarp jų būta ir ryškių, talentingų dailininkių. L. Šulgaitė kaip tik ir yra tokia – už „nepatogias“ sovietų valdžiai pažūras pašalinta iš tuometinio Dailės instituto baigė mokslus Rygos meno akademijoje, įgijo vertingos patirties Latvijos ir Rusijos porceliano fabrikuose. Paradoksalu – valdžios funkcionierių Lietuvoje ignoruojama, nepriimama į parodas, menininkė sėkmingai skynė laurus svarbiose tarptautinėse parodose. 1971 m. ji apdovanojama Faencioje (Italija) vykusio tarptautinio meninės keramikos konkurso aukso medaliu, 1978 m. tame pačiame konkurse jai paskirtas diplomatas, o 1979 m. įvertinta Emilijos-Romanijos regiono sidabro medaliu. 1991 m. tarptautinėje keramikos trienalėje „Sopot 91“ (Lenkija) menininkei skirta antroji premija ir sidabro medalis, o 2002 m. tarptautinėje bienalėje Cheanglu (Pietų Korėja) įteiktas garbės diplomatas. Sakoma, kad dailininkės veikla sovietmečiu jauniesiems kūrėjams darė didžiulį įspūdį, nes ji drąsiai lauzė susiformavusius stereotipus, savo kūryboje taikydama naujas formas ir technologijas.

L. Šulgaitės pavyzdys primena, kad anuomet „moteriškuo“ dimensija kūryboje buvo tapatinama su formos smulkumu, problematikos banalumu ir buvo greičiau laikoma yda, trūkumu nei norma. Dailininkės anaipol netroško tokio apibūdinimo ir stengėsi niekuo neatsilikti nuo savo amžininkų vyrų. O L. Šulgaitės kūriniais ne iš tolo nebūdingi sentimentai, „mažos“, kasdienės temos – kaip žinia, į lietuvių dailę šių problematiką atnešė vėlesnės kartos. Ji buvo ta, kuriai čia ir nereikėjo ypatingų pastangų – talento, įtaigaus plastinio mąstymo, gebėjimo apibendrinti, atmesti, kas nereikalinga, kūrybinio ambicingumo likimas jai atseikėjo su kauptu. L. Šulgaitės kūrinuose, net ir kamerinėse porceliano kompozicijose grumiasi veržlios, „vyriškos“ formos, atšiaurios stichijos. O trapumo, pažeidžiamumo nuojautos, romantinės nuotaikos išskyla taupiais, abstrahuotais, neretai griežtokais pavidalais.

Kitas dalykas – dažnai manoma, kad sovietmečiu taikomoji dailė, taigi ir keramika, buvo tapatinama labiau su amatu nei su „aukštuoju“ menu, kuriam meno vartotojų ir pačių dailininkų savimoneje ryškiausiai atstovavo tapyba ir skulptūra. Tačiau įvairių laikotarpių L. Šulgaitės kūrinuose neaptinkame jokio „amatininkiško“ požiūrio. Nors ji buvo technologijos žinovė, ypač įsigilinsi į trapius porceliano ypatumus, utilitarumas ar siauras keramikos kaip „naudingo“ dirbinio supratimas jai buvo visiškai svetimas. Pasak parodos kuratorės, L. Šulgaitės keramika – asociacijų menas, aplenkiantis susiformavusius stereotipus apie keramikos menines ir technologines galimybes, funkcinę paskirtį. Ne veltui parodoje demonstruotame filme iš ciklo „Menininkų portretai“ (2012 m., aut. Juozas Matonis ir Vytautas Damaševičius) dailininkė sako nesuprantanti tų, kurie pasiryžę viską paaukoti dėl materialinių gėrybių... Nors įvairiais kūrybos laikotarpiais ji ne kartą ėmėsi ir indų, dekoratyvinių lėkščių kūrimo, tačiau net paprastos formos

funkcionalų dirbinį jai pavykdavo paversti aukštojo meno kūriniu. Apie tai yra gražiai pasakęs Leonardas Gutauskas: „tai indai lietui surinkti, tai vazos balzamai, tai lėkštės vaisiams, kurie išnokdavo vaikystės sapnuose, tai siauri latakėliai, kuriais tik kraujas, rodos, gali tekėti“ (*Liucija Šulgaitė: keramika*, Vilnius, 1978).

Parodoje „Širdies stebuklinga versmė“ regėjome svarbiausius L. Šulgaitės kūrybinio braižo ypatumus. Vėlyvieji dailininkės darbai kupini metaforiškos formų ir faktūrų žaismės. Keramikė subtiliai ir konceptualiai išnaudoja įtrūkusį formos paviršių. Rinkdamasi taupią, minimalistinę išraišką, dažniausiai – baltą glazūros koloritą arba įtaigius balto ir juodo kontrastus, abstrahuotus pavidalus, ji perteikia platų asociacijų lauką. Formų jungtys ir grumtynės, nebanalios natūros pasaulio ir žmogaus likimo paralelės čia veikia kaip universalūs, neretai sunkiai verbalizuojami simboliai. Greta stipriai apibendrintų objektų L. Šulgaitės kūryboje kartkartėmis išskyla ir realistiškos ar net natūralistinės formos. Štai kad ir kompozicijoje „Žemė“ (1991–1994) įtaigiai panaudoti tikroviški, judesyje sustingę balti delnai, kurie „išauga“ iš abstrakčių, ekspresyviomis faktūromis išraižytų plokštumų. L. Šulgaitė visada labai domino ir laiko sankirtos, skirtingų epochų susidūrimas. Tą liudija ir senos, net XVII a. menančios plytos, kurias menininkė subtiliai paženklino abstrakčiomis porceliano formomis, tarsi tiesdama ranką senajam, baroko laikų Vilniui („Sąlytis“, iš serijos „XVII–XX amžiai“, 2012).

D. Skromanienė sako, kad dailininkė naudavo Vilniaus senamiestyje rastas senas plytas, be to, stengdavosi sužinoti visą jų istoriją: kokio pastato tai plyta, kas tame pastate gyveno... Beje, tokią kūrybos strategiją, kai menininkas panaudoja rastą objektą ir tik subtiliai jį paženkliną, siekdamas suartinti ar ištrinti laiko ir erdvės ribas, bemaž galėtume vadinti konceptualiu...

Kitos dailininkės kūrinių formos neretai dvelkia laiko patikrinta XX a. modernizmo klasika, tačiau kartu perkelia mus ir į abstrahuoto XX a. antrosios pusės lietuvių skulptorių mąstymo lauką. Tarkime, kompozicija „Žolė“ (1999), kurioje dailininkė paveikia išnaudoja įvairius sunkios, glotnios formos rakursus, pjūvius – žaliai glazūruotą plokštumą ir apvaliną, santūriai pilką paviršių, kiek siejasi ir su anksatyvosiomis organinėmis Vlado Urbanavičiaus abstrakcijomis. Žvelgiant į L. Šulgaitės kūrinius, toks *déjà vu* pojūtis aplankė ne kartą. Rodėsi, jog čia vis išskyla Kazės Zimblytės abstrakčių nuojautos, Vytauto Šerio skulptūrų nerimastinumas ar sušmėžuoja Vinco Kisarausko titanų, besigrumiančių antikinio mito erdvėje, šešėliai. Tai nestebina, o tik patvirtina, kad modernizmo idėjos sovietmečiu sklėdėsi anaipol ne tik vaizduojamojoje dailėje, bet ir gabiausių keramikos kūrėjų darbuose.

Liucija Šulgaitė. Kompozicija *Žemė*. 1991–1994, šamotinis molis, fajansas, pigmentai, glazūra, druskos

Sveikiname Knygos meno konkurse apdovanotus LDS narius!

Lietuvos kultūros ministerija, bendradarbiaudama su Lietuvos dailininkų sąjunga ir Vilniaus dailės akademija, kasmet organizuoja Knygos meno konkursą.

Šiame Metų premija įvertintas dailininkas **Alfonsas Žvilius** už Povilo Ričardo Vaitiekūno knygos *Algimantas Julijonas Stankevičius-Stankus. Žalasis sąsiuvinis* apipavidalinimą. Lietuvos dailininkų sąjungos premija (savaitės poilsis dviem LDS kūrybos namuose Palangoje) atiteko **Gedui Čiuželiui** už Daliaus Vasiliūnienės knygos *Jėga ir grožis jo šventovėje...* apipavidalinimą. Premija teminių knygų kategorijoje skirta **Kęstučiui Kasparavičiui**. Konkurso diplomais apdovanoti LDS nariai **Ramūnas Čeponis, Jokūbas Jacovskis, Marius Zavadskis, Alfonsas Žvilius**.

Mugės metu Dailininkų sąjungos leidyklos „Arteria“ stende lankėsi ir su pristatomais leidiniais susipažino Lietuvos Respublikos Prezidentė Dalia Grybauskaitė

Diplomus taip pat gavo **Dailininkų sąjungos leidykla „Arteria“** už išleistą Erikos Grigoravičienės knygą *Žibuntas Mikšys* (dailininkas Jokūbas Jacovskis)

ir **Vilniaus grafikos meno centras** už katalogo *Kūnas. Lietuvių grafika 1980–2013* (dailininkas Karolis Strautniekas) leidimą.

Simonas Nekrošius. *Neišdrįsusiems*. 2013

Ironizuojantys devyniasdešimtųjų vaikai

Užvakar lankiausi galerijoje „Arka“ veikiančioje parodoje „Baltas lapas“. *Devyniasdešimtųjų vaikai* – taip juos pakrikštijo parodos organizatoriai. Jų, *vaikų*, 12 (o juk kadaise buvo ir 24), tačiau į jokią grupę jie nei savanoriškai, nei su dailės kritikų pagalba nesijungia. Baltas lapas – tai apytuštė dosjė, simbolizuojanti jauno menininko kūrybinės karjeros pradžią, o „Arkos“ sienos – *tabula rasa*, kurioje mėginama užfiksuoti vienus pirmųjų jaunųjų dailininkų potėpių. Parodos proga išleistas katalogas juodu ant balto (arba baltu ant juodo, jeigu kalbėtume apie katalogo viršelį) įspaudė žymę, skelbiančią apie pirmąją kolektyvinę šios kartos dailininkų parodą, o jau pati paroda – daug spalvingesnė negu jos pavadinimas.

Parodos katalogui įžangą parašiusi Eglė Juocevičiūtė apie „Balto lapo“ kartą vienijančias vertybes ir problemas išsamiau nekalba. Ir šio teksto autoriui aktualiau negu pačios vertybės ir problemos yra jų vizualinė raiška, galimai vienijanti dvylikos menininkų kūrinius. Parodoje vyrauja tiek dailės žanrų, tiek technikų įvairovė, taigi čia vienybė nekvepia. Temų atžvilgiu eksponuojami kūriniai taip pat labai įvairūs, galgi nebet būtų galima išskirti animalistinius Andriaus Gailiūno paveikslų siužetus, suteikiančius parodai fovistinės dvasios (o gal tai tiesiog kalba jaunas kraujas?), tačiau to irgi negana. Susidaro įspūdis, kad koreliuoja tik autorių gimimo bei kūrinių atlikimo datos. Bet juk turėtų *devyniasdešimtųjų vaikų* darbuose glūdėti kažkas, kas juos vienytų koku nors apčiuopiamesniu aspektu? Nežinau, ar taip pasirodė dėl apšvietimo, ar sužaidė prigimtis (juk ir aš pagal gimimo liudijimą priklausu šiai kartai, o sprendžiant iš dailininko Petro Lincevičiaus trumpo pristatymo parodos kataloge, mes su jaunuoju tapytoju esame netgi gimę tą pačią dieną!), tačiau manosis akys dailėtyrininkės užkliuvo už kūrinių spinduliuojamos ironijos. Žemiau išvardytais penkiais punktais pamėginu išsamiau panagrinti šias ironijos manifestacijas konkrečiuose „Balto lapo“ dalyvių kūriniuose.

1) Ironija padvelkia jau pirmame žingsnyje – perskaičius paveikslų anotacijas. „Ekstremaliausias“ šios ironijos raiškis pavyzdys – monumentalų Algimanto Černiausko drobių pavadinimai. Dvi vertikalios abstrakcijos,

sukurtos pilkai gelsva, „purvina“ paletė, priverčia prisiminti nykiai pilkus/rudus Antonio Tàpieso paveikslų koloritus, o didžioji horizontali drobė kompozicijos ir – iš dalies – ekspresijos atžvilgiu nenusileidžia (greičiausiai kol kas tik Lietuvos mastais) Jacksono Pollocko „The Mural“ (ir matmenys abiejų kūrinių beveik sutampa!). Parodos lankytojo nuostabai, šių neaprašytų, aptaškėtų, o dar tiksliau – su jaunuoliška aistra „išmozotų“ drobių pavadinimai skelbia: „Saulėtekis. Tikiuosi ten sutikti tave“, „Saulėtekis. Vasaros jau beveik baigėsi“. Akivaizdu, kad Algimanto saulėtekiai nespinduliuoja to, ką dažniausiai esame įpratę regėti taip pavadintuose figūriniuose ar abstrakčiuose dailės kūriniuose. Glaustame autoriaus pristatyme sakoma: „...o jo [paveikslų] pavadinimas – tai tik bandymas užrašyti slenkančios jaunystės skoni...“ Reikia manyti, kad šis asmeniškai tropas yra nuoširdus, tačiau *devyniasdešimtųjų vaikų* parodos kontekste irgi gali būti suprantamas kaip lengvas patraukimas per dantį.

2) Indrės Ercmonaitės kūrinys „Tapyba. 2003–2013“ tiesiog prisotintas ironijos. Taip dailininkė pakrikštijo seną iškлерusią dėžę, stangriai prikimštą panaudotų, tvarkingai sulankstytų drobių, ant kurių ji pati greičiausiai visą dešimtmetį sąžiningai tapiusi. Pavadinimu atskleidžiama ironiška kūrinių idėja, tačiau aktualiau tai, kad ši ironija yra konkrečiai adresuojama tapybos žanrui. Iškilmingai pristatyta ir viso dešimtmečio verta tapyba iškraustoma iš paausotų rėmų ir sukemšama į sudilusią dėžę – I. Ercmonaitės pakerstytoje dailės žanrų dvikovoje tapyba krenta prieš konceptualų objektą.

3) Ironijos galima aptikti ne tik kūrinių pavadinimuose bei jų žanruose, bet ir siužetuose. „Arkos“ balkone eksponuojamoje skulptūroje supindamas du vaizdavimo kanonus, Mykolas Sauka šioje ironizavimo kategorijoje pasiekia apčiuopiamų rezultatų. Stiliaus atžvilgiu „Fontanėlis“ smagiai mėgdžioja klasicistinio fontano modelį, papuoštą gracingomis aptakių formų moterų (dažniausiai) figūromis, iš kurių nosių, burnų, akių, o kartais ir krūtų, į fontano baseiną plona srovele trykšta vanduo. Simbolio (vaizdinio ir kultūrinio) atžvilgiu M. Sauka pasielgė originaliai, klasicistinio fontanėlio karkasą papuošdamas senstelėjusio vyro, neįtikėtinai panašaus į tarpukario Lietuvos kultūros veikėją J. Basanavičių, profilio reljefu, iš kurio burnos, kaip ir priklauso geram fontanui, srovėna vanduo. Kanoniškas *gydytojo* portretas (romus, bet užtikrintas žvilgsnis, akiniai apvaliais rėmeliais, tanki mokslingo vyro barzda), gaubiamas klasicistinės auros, šiame kontekste lyg ir turėtų iškilni, įgauti stojiško orumo, tačiau turint galvoje visos skulptūros dydį – originalūs tokio tipo fontanai

būna ženkliai masyvesni (nors parodos kontekste „Fontanėlis“ ir užima garbingą vietą – „Arkos“ balkone tai vienintelis eksponatas – mano manymu, toks kuratorių sprendimas tik sustiprina ironijos krūvį kūrinyje), *artepoveriškas* medžiagas, iš kurių jis nulipdytas, ir nemažą atotrūkį tarp aukštojo klasicistinio meno ir Lietuvos gydytojo figūros, vis dėlto peršasi mintis, kad „Fontanėlis“ yra greičiau Mykolo pokštas negu *homage* Lietuvos aukštuomenės veikėjui, kad ir kas jis bebūtų.

4) Jeigu M. Sauka, šmaikščiai inkorporuodamas tariamą Lietuvos kultūros veikėjo portretą, pašiepia kultūrą ir meną lokaliu mastu, tai Aurimas Eidukaitis tapyboje kėsinasi į globalaus meno autoritetą. Paveikslas „Pietų pertrauka prieš pakeičiant istoriją. Restauratoriaus išpažintis“ kritikuoja meno kūrinių sakralumą keliais aspektais. Pirmiausia, kūrinyje žiūrovui atskleidžiama kiek nepatogią tiesą – potėpių, kuriuos įkvėpimo akimirka ant drobės paliko menininko genijus, atkūrimas restauratoriui tėra kasdieniška procedūra. Taip sudrumsčiama meno kūrinių neliečiamybė. Šiuo darbu A. Eidukaitis parodos lankytoji tarytum sako: pažvelki, juk kiekvieną kartą, padengdamas drobę nauju grunto ar dažų sluoksniu, restauratorius pakeičia istoriją! Tačiau dar komiščiau yra tai, kad istorijos keitimas – restauratoriaus dienotvarkės dalis, todėl prieš tai atlikdamas, jis dar randa laiko paskaičiuoti laikraštį ir išgerti puodelį kavos. Šį priešistorinį ritualą jis atlieka sėdėdamas dešiniame paveikslo kampe pavaizduotoje būdelėje, primenančioje klausyklą (gal per pietų pertrauką restauratorius išpažįsta nuodėmes, padarytas keičiant meno istoriją?) ir lauko tualetą su pado (ši vizualinė interpretacija peršasi ir dėl laikraščio–kavos kombinacijos...). Išvietės ir ceremonialo erdvių bažnyčioje sąsaja menė nėra nauja. Nesenas pavyzdys tarptautinio meno pasaulyje – šiuolaikinio rusų menininko Vadimo Zacharovo kūrinyje *Danaė*, eksponuotame 55-ojoje Venecijos bienalėje Rusijos paviljone, vaizduojama medinė konstrukcija, turinti lauko tualetui ir tuo pačiu metu inkvizicijos kankinimo aparatui būdingų bruožų. A. Eidukačio būdelė, suprask, iš marmuro, dekoruota antikiniu reljefu, o jos nišos gilumoje tūno statybininko rūbais apsirėngęs restauratorius, argi ne ironiška? Apibendrinant – A. Eidukačio paveiksle didi meno kūrinių istorija ironiškai vaizduojama per amatininko kasdienybės prizmę.

5) Pagaliau „Balto lapo“ dailininkų kūriniuose aptinkama ironija atsigręžia ir prieš juos pačius arba jie savanoriškai apgręžia ją į save. Iš visų parodos dalyvių Simoną Nekrošių vertėtų išskirti kaip ryškų konceptualistą, kurio kūriniuose šmėsteli minimalizmui ir netgi kūno menui

būdingų bruožų. Jo kūryba kyla ir yra labiausiai orientuota į paties kūrėjo asmenį ir yra grįsta saviironija. Stiprus šiosios impulsas juntamas videokūrinyje „Ir aš norėčiau jums kai ką pasakyti...“, kuriame iš arti rodomas jaunuolio veidas sąžiningai keturias su puse minutes čiaumoja tualetinį popierį. Burnoje popieriaus, kuris atkeliauja iš kažkur už kadro likusio begalinio rulono, daugėja ir vyriški žandikauliai, nors ir platus, visgi jau nebepajėgia daugiau apžioti, todėl visą sučiaumotą seilėto gumulo pavidalu išspjauna į nustebsų žiūrovą. Tai ir norėjo mums pasakyti S. Nekrošius, tačiau aš manau, kad šiuo kūriniu jis nusprendė pasijuokti ne iš mūsų, o iš savęs, arba iš menininko figūros apskritai, kuri kaskart, mėgindama ką nors svarbaus pasakyti tautai, lieka vulgari ir netinkamai suprasta. Pagaliau juk menininkai nėra patys komunikabiliausi, rišliai mintis dėstantys žmonės, bent jau pagal tipinio menininko (labiau senesnės kartos) stereotipą, kuris šiame S. Nekrošiaus kūrinyje taip pat gali būti gromuliuojamas.

Remiantis penkiais čia išdėstytais punktais, reikėtų daryti išvadą, kad parodos „Baltas lapas“ dalyviai savo kūryboje nestokoja įvairaus pobūdžio ironijos. Tačiau galvojant apie šią, mano pasiūlytą, išvadą, reikėtų nepamiršti kelių dalykų: pirma, iš tuzino parodos autorių šiame tekste minimi tik šeši, antra, ironija – tai tik viena iš apsilankymo parodoje metu išsikristalizavusių temų, ir trečia, teksto toną dažnai padiktuoja patys meno kūriniai. Manychiau, kad dailėtyrinio aspektu parodoje taip pat buvo įdomūs sovietinis Andrėjaus Šaltytės inkluzas „Avtorali Litvi“, Linos Itagaki piešiniai ir ekspresionistinis, *munkiškas* Kristinos Kurilionok portretas „Anna sėdinti“. Kalbant be ironijos, „Baltas lapas“ – tai įdomi jaunosios kartos dailininkų paroda.

Algimantas Černiauskas. *Primityvūs pusryčiai I*. 2013

VIKTORAS PARULSKIS

Valė Vaitkuvienė ir Viktorija Vait – atradimų paroda

Dauguma parodų – kaip susitikimai su gerais bičiuliais. Nedidelė tapytojos Valės Vaitkuvienės ir jos dukros Viktorijos Vait kūrybos darbų ekspozicija Dailininkų sąjungos galerijoje, pavadinta „Kalėdų giesmė“, savo nuotaika pritaipo prie visų žiemos švenčių – buvo spalvinga, šventiška. Tačiau ne apie tai kalba – abiejų dailininkų paroda nustebsino kūrybos atradimais. Prieš porą metų dailininkės V. Vaitkuvienės apžvalginė paroda parodė nueitą kelią, o ši nedidelė pastarųjų metų kūrybos ataskaita akivaizdžiai patvirtino – tapytoja pajuto spalvų jėgą, ekspresiją ir abstrakčios tapybos galią. Parodoje pamačiau ir dar kartą pajutau abstrakčiosios dailės įtaigumą.

Vis prisimenu jausmą, kurį prieš gerus penkis dešimtmečius patyriau Sankt Peterburgo Ermitaže: trejetą valandų užsibuvęs tarp peredvižnikų ir olandų marinistų, visiškai apžlībęs ir pavargęs užlipau į impresionistų ir modernaus meno salę. Nušvito ten akys, dingo nuovargis, sustingau prieš Henri Matisse'o „Šokį“, skaidrias Fernand'o Léger kompozicijas, džiaugiausi išvydęs tik knygoje matytus modernaus meno paveikslus. Moderni, ypač abstrakčioji dailė, nėra populiari. Ji ne tik sunkiai sukurama, bet ir sunkiai suvokiama. Percipientui, kaip pasakytų dailės teoretikas, arba paprasčiau – suvokėjui, kelias į modernų meną ilgas, reikia

Valė Vaitkuvienė. *Madeiras spalvos*

praėti diurerius, vangogus, pikasus, diksus, čiurlionius, kol kelias tampa savas, atpažįstamas. Kūrėjui šis kelias dar sudėtingesnis ir atsakingesnis: jis ir stebėtojas, ir kūrybos dalyvis. Lietuvos dailės visados buvo šiuolaikiška, daugiabriaunė, atvira naujovėms, užaugo ir sustiprėjo jau kelios modernaus meno kūrėjų kartos. Gausios ir modernaus meno vartotojų, suvokėjų gretos, šiandien mūsų dailės mėgėjus sutiksi visuose Europos muziejuose, parodose. Nykstant mėgėjo provincialumui, kyla vertinimo kriterijai, didėja kūrėjų atsakomybė tiek saviems, tiek užsienio vartotojams ir vertintojams.

Dailės kūrinių parodoje netrunki pajusti bendrą kūrybos nuotaiką, pamatai pažįstamas temas, siužetus, džiaugiesi netikėtais atradimais. Šioje ekspozicijoje viskas buvo kiek kitaip. Šventiškame parodos atidarymo šurmulyje vyravo atradimo nuotaika – dėmesio centre atsidadė keliolika nemažo formato

spalvingų, energingų abstrakcijų kukliais pavadinimais: „Baltieji kalnai“, „Šventoji“, „Tvenkinys“, „Lietus“, „Maroko spalvos“, „Madeiros spalvos“. Tenesupyksta dailininkai, kurie savo kūriniams prikabina giliamintiškų pavadinimus, lyg norėtų pridengti tuštumą ar spalvinių triukšmą. Mano nuomone, pateisinami tik šmaikštūs pavadinimai, nes parodose humoras – retas svečias. V. Vaitkuvienės abstrakčios drobės suprantamos ir be paaiškinimų, pavadinimai tik patikslina objekto vietą (Marokas, Šventoji ar Šveicarija). Nebuvau Šveicarijos kalnuose nei Maroke, bet tikiu, kad peizažų spalvos drobėse yra tikslesnės nei skaitmeninio fotoaparato, tikiu ir nuotaika, kurią sukelia Šveicarijos Baltieji kalnai, jaučiau Maroko karštį ir nepakartojamą lietuvišką rudenį. Lyrinis abstrakcionizmas gal nėra teorinė dailės sąvoka, bet ji labiausiai tinka V. Vaitkuvienės kūriniams apibūdinti. Esu dėkingas menininkei, vaizdžiai sustiprinusiai mano tikėjamą abstraktaus meno įtaigą, jėga ir gebėjimu subtiliai, lyriškai atspindėti būtį.

Šventiškai parodai savotiško žavesio suteikė tapytojos dukros Viktorijos Vait taikomosios dailės kūriniai. Nedidelėje ekspozicijoje buvo rodoma unikalė, spalvinga stiklo juvelyrika. Dar prieš porą metų Viktorija kartu su mama eksponavo profesionalius, tvirtai sukomponuotus peizažus, visi manėme sulaukę talentingos tapytojos, tačiau ji visa galva pasinėrė į stiklo dizainą. Dabar ji – viena iš nedaugelio stiklo menininkų Lietuvoje, perpratusių sudėtingą, kruopštų stiklo juvelyrikos (*lampworking*) meną. Smulkūs rankų darbo spalvoti papuošalai, atminimo ženklai – tikri stiklo stebuklai – atveria Lietuvoje dar neregėto meno takelį, kuris, be abejonės, sulauks dėmesio ir pripažinimo. Tikiu, kad talentingos menininkės dar ne vienoje parodoje džiugins mus savo kūryba.

Jubiliejai

2014 m. kovas

03 03	<i>Danutėi Zovienei</i>	60
03 04	<i>Gražinai Arlauskaitėi-Vingrienei</i>	60
03 07	<i>Rimantui Tomui Buivydui</i>	75
03 09	<i>Marijai Matušakaitei</i>	90
03 09	<i>Antanui Žukauskui</i>	75
03 15	<i>Rūtai Viktorijai Katiliūtei</i>	70
03 16	<i>Nijolei Kuosaitei</i>	80
03 18	<i>Alfonsui Čepauskui</i>	85
03 22	<i>Teresei Jūratei Urbienėi</i>	75
03 23	<i>Lilijai Eugenijai Jasiūnaitei</i>	70
03 23	<i>Albertui Vaidilai</i>	70
03 25	<i>Marijai Mačiulienei</i>	85
03 26	<i>Juliui Jokūboniui</i>	50
03 30	<i>Svajūnui Uldriui</i>	50
03 31	<i>Nomedai Jakūnienei</i>	50

Parodos LDS galerijose

Vilnius

Arkos dailės galerija. Aušros Vartų g. 7

Iki kovo 11 d.

Algimanto Patamsio keramikos paroda

„Paprasta – sudėtinga“

Algimanto Kezio (JAV) fotografijos paroda

Christiano Narkiewich-Laine'o (JAV)

fotografijos ir objektų paroda

Ioannis Karalias (Graikija) tapybos paroda

Kovo 18–balandžio 5 d.

Algimanto Kiaugos jubiliejinė tapybos paroda

„Širdies šviesoj“

Paroda „Platus kampas. Laiko limitas“

(kuratorius Linas Liandzbergis)

Vilniaus grafikos meno centras „Kairė–dešinė“.

Latako g. 3

Kovo 11–29 d.

Petro Repšio kūrybos paroda „Pieštos istorijos“

(kuratorė Giedrė Jankevičiūtė)

Dailininkų sąjungos galerija. Vokiečių g. 2

Kovo 26–29 d.

Monikos Dirsytės performansas „Meilė ir

menas – ta pati liga“

Pamėnkalnio galerija. Pamėnkalnio g. 1/13

Kovo 12–balandžio 1 d.

Jolantos Kvašytės keramikos paroda „Kinija –

Azijos tigrė“

Šv. Jono gatvės galerija. Šv. Jono g. 11

Iki kovo 8 d.

Jaunųjų pristatymai. Pauliaus Šliaupos paroda

„Šviesos refleksijos“

Kovo 13–balandžio 4 d.

Juozo Adomono edukacinė keramikos paroda

„Dariniai / Deriniai“

LDS parodų salė. Vokiečių g. 4/2

Iki kovo 17 d.

LDS auksinių ženklukų laureatų paroda

Kaunas

„Meno parkas“. Rotušės a. 27

Kovo 6–21 d.

Jono Maldžiūno (tapyba) ir Igno Maldžiūno

(fotografija) paroda „Lamayuru“

Kovo 26–balandžio 12 d.

Arvydo Martinaičio personalinė paroda

Klaipėda

Klaipėdos galerija. Daržų g. 10 / Bažnyčių g. 4

Iki kovo 6 d.

Tarptautinio ketaus liejimo simpoziumo

(Lenkija, Gdanskas) paroda. Dalyvauja VDA

Telšių fakulteto dėstytojai ir studentai

Kovo 6–balandžio 3 d.

Jono Grundos skulptūrų paroda „Mama, neik

į darbą“

Herkaus galerija (Klaipėdos galerijos filialas).

H. Manto g. 22

Iki kovo 27 d.

Saulės Želnytės tapybos paroda „Laiko ženklai“

Panevėžys

Galerija XX. Laisvės a. 7

Iki kovo 19 d.

Dianos Rudokienės paroda „Auksinis vanduo“

Kovo 21–balandžio 9 d.

Nugzaro Paksadzės (Latvija) tapybos paroda

Lietuvos dailininkų sąjungos paroda Gardine

Gardino parodų rūmuose (Baltarusija) vasario 20 d. atidaryta Lietuvos dailininkų sąjungos tapybos darbų paroda „Atmintis ir laiko atspindžiai“ iš kilnojamojo parodų ciklo „Šimtmečio portretas“. Lietuvos dailininkų sąjunga šią parodą parengė bendradarbiaudama su LR generaliniu konsulatu Gardine ir Lietuvos kultūros ministerija.

Paroda skirta Kristijono Donelaičio 300-ųjų gimimo metinių jubiliejui ir Lietuvos valstybės atkūrimo dienai paminėti. Šios dvi datos ypatingai svarbios visiems Lietuvos piliečiams, gyvenantiems Lietuvoje bei už jos ribų, svarbios tautos istorijos, kultūros savitumo suvokimui, kultūrinės ir politinės tapatybės išlaikymui bei tolimesniam jos kūrimui. Parodoje pristatomi kūriniai tiksliausiai atspindi skirtingų menininkų kartų, meninės raiškos, stilistikos įvairovę, padeda suvokti ir perteikti K. Donelaičio asmenybės viziją bei tautiško plėtotę.

Parodos atidarymo akimirka

Informacija

Galerija „Arka“ atstovauja Lietuvos dailininkų sąjungai Maskvoje

Lietuvos dailininkų sąjungos galerija „Arka“ jau penktą kartą atstovauja Lietuvos dailininkų sąjungai XVII tarptautiniame dailės salone „CDX–2014. Laikų ryšys“, kuris tradiciškai vyksta vienoje didžiausių Maskvos parodų salų – Centrinuose dailininkų namuose 2014 m. vasario 28 – kovo 9 d. Parodos organizatoriai – Tarptautinė dailininkų sąjungų konfederacija ir Tarptautinis humanitarinio bendradarbiavimo fondas kartu su RF užsienio reikalų ministerija, RF kultūros ministerija ir Rusijos dailės akademija.

Šiais metais visa didžiulė Centrinų dailininkų namų erdvė skirta įvairių laikotarpių grafikos menui akcentuojant kartų santykį ir išryškinant skirtingų laikmečių meninę stilistiką. Parodoje rodomos dailininkų sąjungų ekspozicijos ir atskirų autorių kūrybiniai projektai. Lietuvos dailė atstovauja šių grafikų darbai: vyresniajai kartai – Leonas Lagauskas, Adasa Skliutauskaitė, viduriniai – Audrius Puipa, Egidijus Rudinskas, jaunajai – Augustas Bidlauskas. Ekspozicijos kuratorė – Dovilė Tomkutė-Velekienė.

Atidaroma 8-oji tarptautinė Baltijos šalių šiuolaikinės keramikos paroda „Pavasaris 2014“

Kovo 6 d. Nacionalinio M. K. Čiurlionio dailės muziejaus padalinyje Keramikos muziejuje atidaroma 8-oji tarptautinė Baltijos šalių šiuolaikinės keramikos paroda „Pavasaris 2014“. Parodą nuo 2007 m. kasmet tradiciškai rengianti Lietuvos dailininkų sąjungos Kauno skyriaus Keramikos sekcija kiekvieną pavasarį kviečia keramikos meno mėgėjus susipažinti su naujausiomis šios dailės šakos tendencijomis. Šiųmetėje parodoje pristatomi kūriniai iš Baltijos šalių ir Lenkijos.

Tarp jau patyrusių keramikų ekspozicijoje rodoma nemažai jaunų dailininkų kūrinių. Parodos organizatoriai džiaugiasi vis augančiu jaunųjų autorių meniniu lygiu, jų kaip kūrėjų tobulėjimu. LDS Keramikos sekcija tikisi, kad du jauni kūrėjai Kristina Paulauskaitė ir Marius Ramonaitis netrukus papildys jų gretas ir savo darbais prisidės prie Lietuvos kultūros puoselėjimo.

Visas projekto parodas lydi aukštos kokybės katalogai, kuriuose paprastai publikuojamos ne tik parodos eksponatų reprodukcijos, bet ir informacija apie šiuolaikinės keramikos raidą Baltijos šalyse.

Paroda veiks iki gegužės 15 d.

Daugiau informacijos teirautis tel. +370 687 44971

Talino grafikos trienalės pagrindinis prizas – jauni lietuvių menininkai

Šiuo metu vykstančioje Talino grafikos trienalėje pagrindiniu prizų įvertintas jaunos lietuvių menininkės Viktorijos Rybakovos kūrinys. Autorinė menininkės knyga „Pasidalintas žinojimas“ išskirta iš daugiau nei

Parodą atidarė Lietuvos Respublikos generalinė konsulė Gardine Aušra Černevičienė, konsulė Salomėja Jankauskienė, Lietuvos dailininkų sąjungos pirmininkė Edita Utarienė, Gardino parodų rūmų direktorė Irina Silvanovič, LDS Tapybos sekcijos pirmininkė, tapytoja Arūnė Tornau, Gardino miesto merijos atstovai.

Parodos dalyviai: Jūratė Bogdaničiūtė, Giedrė Riškutė-Kariniauskienė, Aloyzas Stasiulevičius, Meda Norbutaitė, Mantas Maziliauskas, Ričardas Zdanavičius, Loreta Zdanavičienė, Vidmantas Gerulaitis, Dalia Genovaitė Mažeikytė, Jolanta Teišerskytė-Stoškienė, Romualdas Radzevičius, Arūnė Tornau, Simonas Skrabulis, Algimantas Biguzas, Arvydas Baltrūnas, Aleksandras Vozbinas, Vytautas Kaunas, Valentinas Ajauskas, Živilė Jasutytė, Ieva Skauronė, Gražina Janina Vitartaitė, Giedra Purytė, Marius Strolia, Saulius Kruopis, Monika Furmanavičiūtė, Saulė Urbanavičiūtė. Paroda veiks iki 2014 m. kovo 11 d.

In memoriam

Kazimieras Kisielis

1926 03 26–2014 02 28

Skulptorius Kazimieras Kisielis gimė Išlaužuose (Ukmergės apskr.). Baigęs Panevėžio mokytojų seminariją įstojo į Kauno kunigų seminariją, kur studijavo vienerius metus. Gal dėl to, kad ten didelę įtaką jam padarė Kauno dailės instituto dėstytojas skulptorius Viktoras Palys, būsimesiems kunigams dėstęs dailę, Kazimieras netrukus atsідūrė tarp tuometinio Dailės instituto studentų.

Talentiški dėstytojai skulptoriai Juozas Mikėnas, Juozas Kėdainis formavo menininko pasaulėžiūrą, diegė realistinį kūrybos principą. K. Kisielis skulptoriaus diplomą įgijo 1952 m. Vilniaus dailės institute. 1952–1955 m. dirbo Vilniaus „Dailės“ kombinate. Nuo 1955 m. Lietuvos dailininkų sąjungos narys. K. Kisielis išplėtojo savitą monumentaliosios dekoratyvinės skulptūros stilių, susietą su aplinkos architektūra. Sukūrė dekoratyvinių, monumentalų skulptūrų, antkapinių paminklų. Kūriniai stambių, apibendrintų formų, monumentalūs. 1986 m. K. Kisieliui buvo suteiktas Lietuvos nusipelnusio meno veikėjo vardas, 2006 m. – Panevėžio rajono garbės piliečio vardas. Pelnyt ir kiti vertingi apdovanojimai, diplomai. 2006 m. Kazimieras Kisielis buvo nominuotas Lietuvos nacionalinei kultūros ir meno premijai.

50 autorių darbų, eksponuojamų šiame tarptautiniame meno festivalyje.

Trienalėje dėmesio sulaukė ir kitas eksponuojamas V. Rybakovos darbas – video knyga, sukurta praėjusiais metais Raimundo Malašausko kuruotai parodai „oO“ Lietuvos paviljone 55-ojoje Venecijos meno bienalėje. Specialų diplomą gavo ir Arnas Anskaitis už darbą „The Ambassadors“. Parodoje taip pat dalyvauja lietuvių menininkai Eglė Budvytytė, Jurgis Paškevičius, Marija Marcelionytė-Paliukė, Rūta Spelskytė, Eglė Vertelkaitė. Paroda veiks iki birželio 1 d.

Kvietimas dalyvauti kasmetinėje Vilniaus tapytojų parodoje „Arkos“ galerijoje

Parodos tema – „Laisvės spalvos“. Paroda skirta Lietuvos Atgimimo Sąjūdžio 25-mečiui paminėti. Parodos kuratorė – Arūnė Tornau.

Atrankinei parodai galima teikti 1–3 kūrinius. Teikiama kūrinių formatais – iki 150 cm (horizontali kraštinė). Darbai turėtų būti sukurti per pastaruosius dvejus metus. Šalia kūrinių reikia pridėti kūrinių kataloginius duomenis ir CD su darbų nuotraukomis. Kūrinius parodai atrinks LDS Tapytojų sekcijos biuras.

Kūrinius pristatyti nuo 2014 m. balandžio 1 iki 8 d. į „Arkos“ dailės galeriją.

Daugiau informacijos teirautis „Arkos“ galerijoje, tel. (8 5) 212 1319

V tarptautinė socialinio-politinio plakato bienalė Osvencime

Iki gegužės 20 d. kviečiama registruotis į renginį, kuris vyks šių metų rudenį Tarptautiniame jaunimo centre, įsikūrusiame Osvencime (Lenkija). Atrinkti kūriniai bus eksponuojami pagrindinėje bienalės parodoje Tarptautiniame jaunimo centre ir kitose erdvėse Lenkijoje bei užsienyje.

Dalyvavimo sąlygos

Konkurse gali dalyvauti menininkai, baigę aukštąjį dailės mokslą ir paskutinio kurso studentai.

Plakatai su lipduku, užpildyta dalyvio anketa ir skaitmeninė plakato kopija (CD/DVD laikmenoje) turi būti atsiųsti iki 2014 m. gegužės 20 d. adresu: MDSM Oświęcim, 11 Legionów St, 32-600 Oświęcim, Poland, su priedais: *V Biennale Plakatu* ir *PRINTED MATTER, NO COMMERCIAL VALUE*.

Kiekvienas dalyvis gali pateikti ne daugiau kaip 3 plakatus, kurie turi būti atspausinti (ofsetas, serigrafija ir kt.) ir pateikti su kitoje pusėje užklijuotu lipduku. Maksimalus plakato dydis – 100x70 cm. Prie pateikiamų plakatų taip pat turi būti pridėta įskaitomai užpildyta dalyvio anketa, CD/DVD su plakato reprodukcijomis *tiff* ar *jpg* formatu. Dalyvio anketa ir lipdukai gali būti nukopijuoti arba nufotografuoti (nebūtinai originalūs). Juos parsisiųsti galima adresu www.mdsm.pl.

Jeii plakate yra naudojamas tekstas, parašytas ne lotynų ir kirilicos abėcėlių simboliais (pvz., kinų, japonų, arabų ir kt.), tuomet dalyvio anketoje privaloma pateikti vertimą anglų, vokiečių, prancūzų ar rusų kalba.

Siuntinys turi būti kruopščiai paruoštas, organizatoriai neprisiima atsakomybės už transportavimo metu patirtą žalą. Pašto išlaidas apmoka dalyvis. Neatrinkti kūriniai bus saugomi Tarptautiniame jaunimo centre iki 2014 m. rugpjūčio, – jei iki to laiko konkursui pateiktos medžiagos neatsiimsite, jie taps Tarptautinio jaunimo centro nuosavybe ir galės būti naudojami kitose parodose.

Atrinkti kūriniai taps šios bienalės nuosavybe ir bus eksponuojami Lenkijoje bei užsienyje.

Bus sudarytas parodos katalogas, kurį gaus kiekvienas dalyvis nemokamai.

Didysis prizas – 5000 zlotų, II vieta – 2000 zlotų, III vieta – 1000 zlotų. Taip pat bus įteikti penki padėkos raštai, kuriuos skirs tarptautinė žiuri komisija. Bus įsteigta ir kitų prizų bei apdovanojimų.

Daugiau informacijos teirautis

el. paštu biennale8@op.pl.

Kvietimas dalyvauti parodoje „Kvadratas 7“

Artūras Rimkevičius kviečia teikti kūrinius ir dalyvauti parodoje „Kvadratas 7“. Parodos atidarymas numatomas 2014 m. birželio 13 d.

Dalyvavimo sąlygos

Dalyviai privalo būti dėstytojai ar mokytojai dailės universitetuose, akademijose, kolegijose, mokyklose. Dalyviai turi būti profesionalūs dailininkai (baigę dailės akademijas, universitetus, kolegijas).

Kūriniai turi atitikti parodos koncepciją (atlikimo technika neribojama).

Pageidautinas kūrinių formatais – iki 100x100 cm.

Dalyvavimo tvarka ir terminai

1. Dalyviai turi atsiųsti:

užpildytą meno kūrinio(-ių) aprašymo lentelę; kūrinių nuotraukas su užrašyta autoriaus pavarde ir darbo pavadinimu (fotografijos turi būti geros kokybės, aukštos rezoliucijos, *jpg* ar *tiff* formatais, ne mažiau kaip 300 dpi, darbas nufotografuotas neutraliame fone).

2. Informaciją (lentelę ir nuotraukas) siųsti iki 2014 m. birželio 1 d. el. paštu stainedglass40@yahoo.com

Kūrinius pristatyti 2014 m. birželio 9–10 d. adresu: Verslo lyderių centras (BLC), K. Donelaičio g. 62 / V. Putvinskio g. 53, LT-44248 Kaunas.

Daugiau informacijos teirautis kuratoriaus

Artūro Rimkevičiaus el. paštu

stainedglass40@yahoo.com, tel. 8 680 42281

Informaciją pateikė

Jurga Lazdaniene, Lietuvos dailininkų sąjunga

Leidžia Lietuvos dailininkų sąjunga

Išleidžiamas vieną kartą per mėnesį

Redaktorė Aistė Paulina Virbickaitė

Tel. 8 674 89 700

El. paštas: dailierastis@gmail.com